Evropski parlament
2024-2029

SPREJETA BESEDILA

P10_TA(2025)0086

Razrešnica za leto 2023: splošni proračun EU – Evropska služba za zunanje delovanje

1. Sklep Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek X – Evropska služba za zunanje delovanje (2024/2024(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023 [1],

– ob upoštevanju konsolidiranega zaključnega računa Evropske unije za proračunsko leto 2023 (COM(2024)0272 – C10-0072/2024) [2],

– ob upoštevanju letnega poročila Evropske službe za zunanje delovanje organu, ki da razrešnico, o notranjih revizijah, opravljenih v letu 2023,

– ob upoštevanju letnega poročila Računskega sodišča glede izvrševanja proračuna za proračunsko leto 2023, skupaj z odgovori institucij [3],

– ob upoštevanju izjave o zanesljivosti [4] računovodskih izkazov ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij, ki jo je za proračunsko leto 2023 v skladu s členom 287 Pogodbe o delovanju Evropske unije predložilo Računsko sodišče,

– ob upoštevanju členov 314(10), 317, 318 in 319 Pogodbe o delovanju

---

1 UL L 58, 23.2.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/budget/2023/1/oj.
2 UL C, C/2024/5462, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5462/oj.
3 UL C, C/2024/5882, 9.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5882/oj.
4 UL C, C/2024/6041, 10.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6041/oj.

Evropske unije,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 [5] in zlasti členov 59, 118 in 260 do 263,

– ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2024/2509 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. septembra 2024 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije [6], in zlasti členov 59, 118 in 266 do 269,

– ob upoštevanju Sklepa Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje [7] in zlasti člena 8,

– ob upoštevanju člena 102 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za zunanje zadeve,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0069/2025),

1. podeli razrešnico visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko glede izvrševanja proračuna Evropske službe za zunanje delovanje za proračunsko leto 2023;

2. navaja svoje pripombe v spodnji resoluciji;

3. naroči svoji predsednici, naj ta sklep in resolucijo, ki je del sklepa, posreduje Evropski službi za zunanje delovanje, Svetu, Komisiji, Računskemu sodišču, Evropskemu varuhu človekovih pravic ter Evropskemu nadzorniku za varstvo podatkov in poskrbi za objavo v *Uradnem listu Evropske unije* (serija L).

---

5 UL L 193, 30.7.2018, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1046/oj.

6 UL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj.

7 UL L 201, 3.8.2010, str. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2010/427/oj.

2. Resolucija Evropskega parlamenta z dne 7. maja 2025 s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek X – Evropska služba za zunanje delovanje (2024/2024(DEC))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2023, oddelek X – Evropska služba za zunanje delovanje,

– ob upoštevanju člena 102 in Priloge V Poslovnika,

– ob upoštevanju mnenja Odbora za zunanje zadeve,

– ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A10-0069/2025),

A. ker želi organ za podelitev razrešnice med postopkom podelitve poudariti poseben pomen nadaljnjega povečevanja demokratične legitimnosti institucij Unije z izboljšanjem preglednosti in odgovornosti, izvajanjem koncepta smotrnostne priprave proračuna in dobrega upravljanja človeških virov;

B. ker je Evropska služba za zunanje delovanje (ESZD) odgovorna za upravljanje upravnih odhodkov svojega sedeža v Bruslju ter za mrežo 144 delegacij in pisarn Unije;

C. ker je bila odgovornost ESZD z nizom sporazumov o storitvah razširjena tudi na administrativno upravljanje uslužbencev Komisije v delegacijah;

D. ker je naloga delegacij, da z vzpostavljanjem mrež in partnerstev po svetu zastopajo Unijo in njene državljane ter spodbujajo vrednote Unije;

E. ker je ESZD po svoji naravi in nastanku nenavadna, saj je nastala z združitvijo osebja nekdanjih oddelkov Sveta in Komisije za zunanje odnose, ki so se jim pridružili diplomati iz držav članic;

F. ker v skladu z notranjimi pravili ESZD generalni sekretar te institucije deluje kot odredbodajalec na podlagi prenosa pooblastil, generalni direktor za proračun in upravo pa ima vlogo glavnega odredbodajalca na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil;

G. ker pooblastila, ki jih kadrovski predpisi podeljujejo organu za imenovanja, za osebje ESZD izvaja podpredsednica Komisije/visoka predstavnica Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko (v nadaljnjem besedilu: podpredsednica/visoka predstavnica);

H. ker izvrševanje proračuna urejajo finančna uredba in notranja pravila o izvrševanju proračuna ESZD;

1. ugotavlja, da je proračun ESZD del razdelka 7 večletnega finančnega okvira „Evropska javna uprava“, ki je v letu 2023 skupaj znašal 12,3 milijarde EUR (kar je 6,4 % proračuna Unije); ugotavlja, da je proračun ESZD znašal približno 1,1 milijarde EUR, kar je 9,2 % skupnih upravnih odhodkov Unije;

2. ugotavlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu za proračunsko leto 2023 preučilo vzorec 70 transakcij v upravi, kar je 10 več kot v letu 2022; ugotavlja tudi, da Računsko sodišče navaja, da med upravne odhodke sodijo odhodki za človeške vire, vključno z odhodki za pokojnine, ki so leta 2023 znašali približno 70 % vseh upravnih odhodkov, ter odhodki za stavbe, opremo, energijo, komunikacije in informacijsko tehnologijo ter da njegovo delo že mnogo let kaže, da je pri tej porabi tveganje na splošno majhno;

3. ugotavlja, da je 21 (30 %) od 70 transakcij vsebovalo napake, vendar je Računsko sodišče na podlagi petih količinsko opredeljenih napak ocenilo, da je stopnja napake pod pragom pomembnosti;

4. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je Računsko sodišče v letnem poročilu za proračunsko leto 2023 odkrilo količinsko opredeljivo napako v enem od 13 preučenih plačil in podalo šest količinsko neopredeljivih ugotovitev v zvezi z ESZD; ugotavlja, da se je količinsko opredeljiva napaka nanašala na to, da ni bilo veljavnega postopka javnega naročila pred podpisom najemne pogodbe za delegacijo Unije; ugotavlja, da je ESZD leta 2023 sprejela ukrepe za odpravo dveh količinsko opredeljivih napak, ki ju je Računsko sodišče omenilo v letnem poročilu za leto 2022, pa tudi ukrepe, s katerimi se želi tem težavam v prihodnje izogniti;

Upravljanje proračuna in finančno poslovodenje

5. ugotavlja, da je končni proračun ESZD za leto 2023 znašal 821 900 280 EUR, kar je 4,45 % več kot leta 2022; ugotavlja, da je imela ESZD na voljo tudi sredstva Komisije v znesku 259,7 milijona EUR (vključno z namenskimi prejemki in prenesenimi zneski) za kritje upravnih stroškov uslužbencev Komisije, ki delajo v delegacijah Unije; ugotavlja tudi, da je ESZD prejela dodatne prispevke v fiksnem znesku za kritje skupnih stroškov uslužbencev Evropskega razvojnega sklada v delegacijah in prostorih, ki si jih deli z drugimi subjekti, ter druge prejemke na podlagi deljenih prostorov in drugih sporazumov; ugotavlja, da je skupni proračunski znesek, ki ga je ESZD upravljala v letu 2023, tako znašal 1 198,2 milijona EUR (sredstva za prevzem obveznosti), kar je 4,8 % več kot leto prej;

6. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja sredstev za prevzem obveznosti v letu 2023 znašala 100 %, stopnja izvrševanja plačil pa 91,9 %, medtem ko je leta 2022 znašala 90,6 %; ugotavlja, da je bil povprečni

rok za plačilo 13,57 dne, vendar opaža, da je bilo 8,63 % celotnega zneska plačanega z zamudo, zaradi česar so se v letu 2023 nabrale zamudne obresti v znesku 50 253,91 EUR; poziva ESZD, naj svoje obveznosti izpolnjuje pravočasno; poziva jo tudi, naj si še naprej prizadeva povečati število elektronskih plačil in izboljšati digitalizacijo delovnih procesov, zlasti v delegacijah;

7. ugotavlja, da je ESZD proračunski organ obvestila o dveh proračunskih prerazporeditvah v skladu s členom 29(1) finančne uredbe in izvedla 11 samostojnih prerazporeditev v skladu s členom 29(4) v skupni vrednosti 55,7 milijona EUR; ugotavlja, da je bil glavni namen prerazporeditev povečati sredstva v proračunski vrstici 3 0 0 3 za stavbe in z njimi povezane stroške v delegacijah za 18,97 milijona EUR in sredstva v proračunski vrstici 3 0 0 1 za zunanje osebje in zunanje storitve v delegacijah za 5,6 milijona EUR; ugotavlja, da je po prerazporeditvah končni proračun za sedež ESZD znašal 327,8 milijona EUR, končni proračun za delegacije pa 494,1 milijona EUR;

8. ugotavlja, da se je ESZD v letu 2023 soočala z vse večjimi političnimi in finančnimi izzivi, pa tudi izzivi v zvezi s človekovimi pravicami in pravno državo; ugotavlja, da so bile ruska vojaška agresija proti Ukrajini in njene geopolitične posledice v letu 2023 še naprej ključno vprašanje, zaradi česar je ESZD zagotovila široko podporo Ukrajini, izvajala pritisk na Rusijo in nadaljevala ozaveščanje na svetovni ravni, s čimer se je odzvala na širše posledice vojne, vključno z izvajanjem akcijskega načrta v zvezi z geopolitičnimi posledicami ruske agresije proti Ukrajini; priznava vlogo ESZD pri zbiranju dokazov proti ruskim državnim medijem, ki jih je sankcionirala EU, in posameznikom, ki širijo dezinformacije in manipulirajo z informacijami, da bi upravičili rusko vojaško agresijo; poudarja, da je treba oddelku za strateško komuniciranje in predvidevanje pri ESZD nameniti ustrezna sredstva za učinkovit boj proti kampanjam dezinformacij, ki jih kot strateško orodje uporabljajo avtoritarni in neliberalni režimi; poziva ESZD, naj okrepi delegacije Unije v državah vzhodnega partnerstva, da bi podprla države, ki jih je ruska vojaška agresija proti Ukrajini močno prizadela; ugotavlja, da se je finančna zgornja meja evropskega mirovnega instrumenta, ki se je upravljala pod vodstvom podpredsednice/visoke predstavnice, v letu 2023 povečala s 5,6 milijona EUR na več kot 12 milijonov EUR; poziva ESZD, naj sodeluje z Generalnim direktoratom za širitev in vzhodno sosedstvo, da bi zagotovila učinkovit nadzor in spremljanje projektov, ki se financirajo iz instrumenta; ugotavlja, da je znova razplamteli izraelsko-palestinski konflikt po napadu Hamasa 7. oktobra 2023 od ESZD terjal, da je začela intenzivna diplomatska prizadevanja, spodbudila institucije Unije, naj pozovejo k regionalni umiritvi razmer, se odzvala na humanitarne potrebe in podprla regionalna mirovna prizadevanja; poudarja, da morata biti Unija in pomoč, ki jo daje, usklajeni s širšimi cilji na področju človekovih pravic in miru v regiji, pri čemer je treba predvideti zanesljive

zaščitne ukrepe, da sredstva ne bodo neposredno ali posredno podpirala terorističnih ali nasilnih dejavnosti; poudarja, da se financiranje Unije za obnovo Gaze lahko začne šele, ko bo Hamas izpustil vse talce; poudarja pomen transparentnosti pri dodeljevanju finančnih sredstev v tretjih državah, da se zagotovi odgovornost pri uporabi proračuna Unije in novih finančnih instrumentov;

9. poziva ESZD, naj tesno sodeluje s Komisijo, da bo vrnitev romunskega nacionalnega bogastva in nacionalne dediščine drugih držav članic na dnevnem redu vseh morebitnih prihodnjih ukrepov v zvezi z Rusko federacijo;

10. opozarja, da so bile podane obtožbe o vpletenosti zaposlenih agencije UNRWA v Gazi v teroristične napade Hamasa na Izrael 7. oktobra 2023; ugotavlja, da je agencija UNRWA v odziv na te obtožbe odpustila devet uslužbencev; poudarja, da Komisija sodeluje z agencijo UNRWA, da bi izboljšala nadzorne sisteme v skladu s priporočili Urada OZN za notranji nadzor (OIOS), vključno s preverjanjem osebja ter izboljšavami notranjih preiskovalnih in etičnih okvirov; poudarja, da je Parlament večkrat izrazil pomislek glede zlorabe sredstev Unije, zato s pomočjo Unije nikakor ne bi smeli financirati terorizma; poziva k stalni previdnosti, da davkoplačevalski denar ne bo zlorabljen; poudarja, da so kontrole pomembne zato, da upravičenci do sredstev Unije spoštujejo pravila Unije in mednarodno pravo, ter da so potrebni strožji ukrepi za preprečevanje zlorab finančne podpore Unije; spodbuja ESZD, naj naredi več za zaščito finančnih sredstev Unije in spremlja uresničevanje mejnikov, določenih v sporazumu med komisarjem Várhelyijem in generalnim komisarjem UNRWA Lazzarinijem iz aprila 2024, ki vsebuje določbe o izvedbi revizij s strani Unije in strožjem notranjem nadzoru v agenciji UNRWA; poudarja, da morajo palestinske oblasti vse izobraževalno gradivo uskladiti s standardi Unesca, zlasti odstraniti vsebine, ki vključujejo antisemitizem ali spodbujanje k nasilju; poudarja, da bi bilo treba finančno podporo Unije palestinskim oblastem na področju izobraževanja zagotoviti pod pogojem, da so ti standardi izpolnjeni; spodbuja ESZD, naj podpre diplomatska prizadevanja za celovito in trajnostno rešitev izraelsko-palestinskega konflikta ter Parlament obvešča o poteku sodelovanja Unije s palestinskimi oblastmi;

11. ugotavlja, da je ESZD za leto 2023 poročala o občutnih proračunskih omejitvah, ki so privedle do korenitega zmanjšanja in optimizacije proračuna za obvladovanje inflacije v tretjih državah, nihanj v lokalnih valutah, zvišanja cen, zlasti stroškov najema pisarniških prostorov, informacijske tehnologije, varovanja in cen energije, zaradi česar je bila ESZD izpostavljena veliko višjim tekočim stroškom v tujih državah, kar je vplivalo na njeno zmožnost učinkovitega delovanja in izpolnjevanja njenih dolžnosti do osebja v delegacijah; obžaluje, da je ESZD zaradi proračunskih pritiskov odložila vzdrževanje infrastrukture, rezervirala ali preklicala

varnostne odhodke v delegacijah in zmanjšala sredstva v nekaterih proračunskih postavkah, na primer proračun za misije in reprezentanco, pisarniške potrebščine in usposabljanje; obžaluje, da je morala ESZD iz proračunskih razlogov dati prednost sodelovanju osebja v misijah za opazovanje volitev pred drugimi vrstami misij, kot so misije za nadaljnje spremljanje; poudarja, da je treba ustanoviti diplomatsko službo EU;

12. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 na svojem sedežu in v delegacijah začela skupno 28 odprtih postopkov javnega naročanja, 27 konkurenčnih postopkov s pogajanji, 14 postopkov s pogajanji brez predhodne objave obvestila o javnem naročilu, 6 omejenih postopkov in dva postopka s pogajanji za naročilo gradnje srednje vrednosti, ki so bili uspešni in so v povprečju privedli do oddaje javnega naročila v 52 % primerov; ugotavlja, da so lahko visoki standardi in zapletena pravila Unije o javnih naročilih eden od razlogov za razmeroma veliko število neuspešnih postopkov javnega naročanja, saj so morda pravila za ponudnike velik izziv, zlasti v tretjih državah; poziva ESZD, naj razišče razloge za razmeroma veliko število neuspešnih postopkov javnega naročanja in predlaga rešitve za njihovo učinkovito izvajanje ob hkratnem ohranjanju standardov, ki jih je določila Unija; obžaluje, da so bila pri prenovitvi finančne uredbe pravila o javnih naročilih za zunanje ukrepe poenostavljena; poudarja, da je namen pravil o javnem naročanju to, da financirani projekti ohranjajo visoke standarde in niso dovzetni za goljufije; poziva ESZD, naj si vedno prizadeva za najvišjo možno raven nadzora v vseh razpisnih postopkih; meni, da nepoznavanje visokih standardov in pravil Unije o javnih naročilih v tretjih državah ne sme biti izgovor ali opravičilo za znižanje kakovosti;

13. pozdravlja, da so imele konec leta 2023 delegacije Unije 138 skupnih prostorov z državami članicami in drugimi partnerji Unije, kar je 12 več kot leta 2022; ugotavlja, da je bilo 42 sporazumov o souporabi prostorov v letu 2023 sklenjenih z državami članicami in partnerskimi državami, 91 z drugimi partnerji Unije, pri petih pa je ESZD gostovala v prostorih partnerjev; ugotavlja, da je šlo leta 2023 pri 8 % vseh pisarniških površin v delegacijah Unije za souporabo prostorov z več kot polovico delegacij Unije (75), kar je mogoče razumeti kot primer uspešne optimizacije upravljanja stavb ESZD, pa tudi kot kazalnik povečanega zanimanja partnerjev za souporabo prostorov v tretjih državah in pomena skupnih prostorov pri diplomatskih zadevah;

14. ugotavlja, da je proračun za službena potovanja v letu 2023 znašal 18 948 650 EUR in se je v primerjavi s prejšnjim letom nekoliko povečal (1,46 %), s čimer se je želelo izravnati povečanje stroškov zaradi inflacije, vendar to glede na dejansko povečanje potnih stroškov v letu 2023 ni zadostovalo; ugotavlja, da ESZD nima ločene proračunske vrstice za misije in potovanja podpredsednice/visoke predstavnice ter da si stroške misij in potovanj

podpredsednice/visoke predstavnice delita ESZD in Komisija glede na namen misije; ugotavlja tudi, da so stroški ESZD za šest misij podpredsednice/visoke predstavnice v letu 2023 znašali 2 995,14 EUR, stroški zračnega prevoza pa 288 145 EUR, kar je 51 % manj kot leta 2022, ko je ta stal 588 103 EUR; poudarja, da bi morali biti voditelji institucij Unije zgled za javnost in državljane, zlasti kadar pri opravljanju svojih nalog uporabljajo sredstva Unije; poudarja, da bi bilo treba polete izbirati na osnovi meril upoštevanju dobrega finančnega poslovodenja, če so te alternative na voljo ter v skladu z dnevnim redom in krajem srečanj; poudarja, da morata preglednost in dobro finančno poslovodenje pri uporabi javnih sredstev Unije ostati temeljni načeli za vse institucije Unije;

15. poudarja, da bi zmanjšanje sredstev lahko negativno vplivalo na izvajanje instrumentov za zunanje zadeve, kot sta Instrument za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa (NDICI) in strategija Global Gateway; poudarja, da je treba oddelku za strateško komuniciranje in predvidevanje ESZD tudi v prihodnje nameniti ustrezna sredstva za učinkovit nadaljnji boj proti kampanjam dezinformacij, ki jih kot strateško orodje uporabljajo avtoritarni in neliberalni režimi; v zvezi s tem pozdravlja napoved ustanovitve projektne skupine za strateško komuniciranje in boj proti manipuliranju z informacijami v Generalnem direktoratu za komuniciranje Komisije;

16. vztraja, naj se poveča proračun za ukrepe skupne zunanje in varnostne politike (SZVP) ter druge ustrezne instrumente za mir in odzivanje na konflikte in krize ter za protokole IT in varnostne protokole, da bi dejavnosti in zmogljivosti Unije v celoti uskladili s sedanjimi izzivi in konflikti po vsem svetu;

Notranje upravljanje, uspešnost in notranja kontrola

17. ugotavlja, da je ESZD po notranji reorganizaciji oktobra 2023 ustanovila novo službo za korporativno upravljanje, ki jo sestavljajo trije oddelki, pristojni za inšpekcijske preglede, notranjo revizijo in načrtovanje, poročanje in skladnost, da bi povečala odgovornost, izboljšala upravljanje in izpopolnila spremljanje dejavnosti; pozdravlja, da je bil ustanovljen tudi odbor za korporativno upravljanje, da bi poskrbeli za skladnost pri vprašanjih korporativnega upravljanja v ESZD; ugotavlja tudi, da je ESZD ustanovila upravni direktorat za mir, varnost in obrambo, direktorat za mir, partnerstvo in krizno upravljanje ter dva nova oddelka za hibridne grožnje in kibernetsko varnost ter pomorsko varnost, da bi bolje podprla delo Unije na področju varnostnih in obrambnih zadev;

18. ugotavlja, da je služba za korporativno upravljanje leta 2023 preverila ustreznost postopkov in politik upravljanja; pozdravlja, da je ESZD v okviru tega procesa posodobila listino odbora za spremljanje poteka revizij ter revidirala svoj okvir notranje kontrole,

letni načrt upravljanja in okvir za obvladovanje tveganj;

19. ugotavlja, da so bile v skladu z revizijskim načrtom ESZD za leto 2023 v letu 2023 zaključene tri revizije, in sicer revizija upravljanja registra izjem in neskladnosti ter dve reviziji upravljanja plač lokalnih uslužbencev ter zaposlovanja in upravljanja lokalnih uslužbencev in ustreznega lokalnega osebja; z zaskrbljenostjo ugotavlja tudi, da zaradi organizacijskega prestrukturiranja in posledične fluktuacije zaposlenih v funkciji notranje revizije v letu 2023 ni bilo mogoče začeti načrtovane revizije varnosti in da se bo o tej reviziji znova razpravljalo v okviru priprave večletnega strateškega načrta notranje revizije za obdobje 2025–2027; poudarja pomen skrbnega in rednega izvajanja notranjih revizij; močno obžaluje, da so v letu 2023 ostajala nerešena štiri kritična in 49 zelo pomembnih revizijskih priporočil v zvezi z zaključenimi revizijami; zahteva, da se Parlament obvešča o izvajanju priporočil;

20. ugotavlja, da je Računsko sodišče decembra 2023 sprejelo končno poročilo po reviziji usklajevalne vloge ESZD, v okviru katere je bilo ocenjeno, ali je bilo usklajevanje, zlasti v zvezi z upravljanjem informacij, osebjem in poročanjem, tako notranje kot s Komisijo in Svetom, uspešno; ugotavlja, da so bila leta 2023 nekatera revizijska priporočila že zajeta v tekočih pobudah, na primer pošiljanje poslanic novoimenovanim veleposlanikom, preden prevzamejo dolžnosti, in prizadevanja ESZD za izvajanje strategije upravljanja informacij, ki potekajo že od leta 2019; poziva ESZD, naj v celoti uresniči priporočila iz poročila Sodišča, da bi odpravila ugotovljene pomanjkljivosti pri upravljanju informacij, tako na svojem sedežu kot v delegacijah Unije v državah, ki niso članice EU, pa tudi v kabinetu podpredsednice/visoke predstavnice; poziva, naj Parlament obvešča o nadaljnjem ukrepanju na podlagi priporočil Računskega sodišča;

21. ugotavlja, da so bili na podlagi 26 inšpekcijskih pregledov, opravljenih v delegacijah v letu 2023, kot glavni izzivi opredeljene varnost, stavbe in upravna obremenitev; ugotavlja, da je ESZD v delegacijah uvedla ukrepe za obvladovanje varnostnih tveganj, ki temeljijo na mednarodnih standardih in dobri praksi; ugotavlja, da je inšpekcijska služba ESZD leta 2023 pripravila pet kritičnih priporočil, ki so se nanašala na upravljanje treh delegacij; ugotavlja, da se je sedež ESZD na vsa priporočila odzval z okrepljenim nadzorom in podporo; pozdravlja nabor orodij, ki jih je ESZD razvila za reševanje težav na področju notranjega upravljanja;

22. ugotavlja, da so leta 2023 tri delegacije Unije (v Srednjeafriški republiki, Sierri Leone in Siriji) v svojih izjavah o zanesljivosti izrazile pridržke, predvsem glede operativnih proračunskih vrstic, ki jih upravlja Komisija; poudarja, da ti pridržki niso imeli znatnih finančnih posledic za upravni proračun, za katerega je odgovorna ESZD;

23. poziva ESZD in Komisijo, naj tesno sodelujeta s pisarno Evropskega parlamenta za stike v Washingtonu in delegacijo Unije v Združenih državah Amerike, da bi opredelili, financirali in izvajali pobude za krepitev čezatlantskih odnosov, vključno s programi izmenjave za strokovnjake, ki delajo v javnih institucijah v EU in ZDA;

24. spodbuja ESZD in delegacije Unije, naj pozorno spremljajo stanje demokracije v različnih državah ter zagovornikom človekovih pravic in domorodcem, zlasti ženskam, zagotovijo boljšo logistično in tehnološko podporo;

25. opozarja, da je ključno še naprej krepiti podporo človekovim pravicam, demokraciji in razvoju v tretjih državah z instrumentom NDICI – Globalna Evropa, saj je svet demokracij varnejši svet; poudarja, da bi bilo treba sredstva za digitalno diplomacijo EU glede na sedanje razmere hitrega tehnološkega napredka in geopolitične konkurence še povečati; vztraja, da je treba „zeleno diplomacijo“ in zeleni prehod, ki sta med prednostnimi nalogami Unije, v odnosu do tretjih držav okrepiti prek zunanjega delovanja Unije; poudarja, da mora ESZD imeti osrednjo vlogo pri spodbujanju miru in stabilnosti na Bližnjem vzhodu, povečati financiranje za humanitarno pomoč v Libanonu, Gazi in Siriji ter okrepiti spremljanje človekovih pravic; poudarja finančno podporo delegacijam ESZD, ki so napotene na Bližnji vzhod, v zalivske države in Afriko, da lahko nadaljujejo zunanje delovanje EU v regiji;

26. ugotavlja, da je Računsko sodišče v posebnem poročilu 14/2023 odkrilo pomanjkljivosti v metodologijah, ki sta jih uporabljali Komisija in ESZD za dodeljevanje sredstev partnerskim državam ter v zasnovi okvira spremljanja, ter priporočilo, naj Komisija in ESZD bistveno izboljšata metodologijo za dodeljevanje sredstev in ocenjevanje učinka podpore Unije, osredotočita programsko načrtovanje ter poenostavita in dosledno uporabljata kazalnike v večletnih okvirnih programih;

27. pozdravlja imenovanje prvega posebnega predstavnika EU za zalivsko regijo;

28. poudarja, da sta zaradi nedavnih dogodkov, zlasti obsežne ruske invazije na Ukrajino in sovražnih ruskih poskusov vplivanja na demokratične procese v Evropi ter vse večje nestabilnosti na Bližnjem vzhodu, zunanja politika EU in njeno izvajanje postali ena od glavnih točk na dnevnem redu držav članic in institucij; poudarja osrednjo vlogo, ki jo imajo ESZD in njene delegacije pri vodenju zunanje politike Unije ter v boju proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju; poudarja, da je ESZD pomembna za odnose Unije s 25 do 30 milijoni državljanov Unije, ki živijo zunaj Unije; priznava, da so višje stopnje inflacije in posledična energetska kriza, ki jo je povzročila ruska vojaška agresija v Ukrajini, nesorazmerno vplivale na proračun ESZD, ki je v primerjavi z

drugimi institucijami Unije strukturno že tako ali tako nezadostno financiran, in je zaskrbljen, ker ima to negativne posledice za ESZD in uspešnost institucij Unije in ker se ne ukrepa, da bi se sedanje proračunsko stanje izboljšalo, to pa lahko močno vpliva na odnose Unije s tretjimi državami;

29. pozdravlja neomajno podporo Ukrajini, vključno s civilno svetovalno misijo EU (EUAM Ukrajina) in usposabljanjem ukrajinskih vojakov v okviru misije Evropske unije za vojaško pomoč (EUMAM);

30. poudarja, da mora Unija povečati sredstva za namensko proračunsko vrstico v okviru ukrepov Unije na področju zunanje politike, ki bo namenjena zlasti enakosti spolov ter agendi o ženskah, miru in varnosti, da se zagotovi dosledno financiranje pobud za spodbujanje vodenja, ki upošteva vidik spola, zaščito pravic žensk ter boj proti spolnemu nasilju in nasilju na podlagi spola v konfliktnih razmerah in po njih; poudarja, da je tako financiranje bistveno za podporo lokalnim organizacijam civilne družbe, pomoč preživelim in vključevanje vidika spola v diplomatska in varnostna prizadevanja Unije;

31. poudarja, da je v akcijskem načrtu Unije za enakost spolov GAP III predvideno, da mora 85 % novih ukrepov Unije prispevati k enakosti spolov ter krepitvi vloge žensk in deklet; poziva ESZD, naj pospeši uresničevanje ciljev GAP III s smiselnim osredotočanjem na svoje vsakodnevno delo na ključnih področjih delovanja v okviru GAP III, ki med drugim zajemajo odpravo nasilja na podlagi spola, spodbujanje spolnega in reproduktivnega zdravja in pravic, ekonomske in socialne pravice ter opolnomočenje, enakopravno udeležbo in prevzemanje vodilnih položajev; ugotavlja, da se bo GAP III iztekel leta 2027, zato poziva ESZD, naj razvije bolj ambiciozen GAP IV, ki bo utrdil povezavo med pravicami žensk in njihovim opolnomočenjem ter zunanjo in varnostno politiko Unije, za izvajanje pa mora biti pripravljen od leta 2028;

32. poudarja, da so otroci v svetu v zelo ranljivem položaju, zlasti v oboroženih spopadih; izraža resno zaskrbljenost zaradi več deset tisoč otrok, ki so jih leta 2023 prizadeli oboroženi spopadi po vsem svetu in so bili žrtve grozljivih zlorab in so jim bile kršene najosnovnejše pravice; poziva ESZD, naj otrokove pravice postavi v središče svojih prizadevanj;

33. opozarja na slabe razmere na področju pravic žensk in oseb LGBTQI+ v številnih delih sveta; poudarja, da je treba te pravice nujno bolje zaščititi; poudarja osrednjo vlogo, ki jo ima ESZD pri spodbujanju človekovih pravic po svetu; poziva ESZD, naj si bolj prizadeva v zvezi s tem;

34. meni, da je misija za opazovanje volitev praktičen in učinkovit instrument zunanje politike, ki je še vedno osrednjega pomena za

politike in strategije Unije za podporo demokraciji; poziva Unijo, naj ustrezno financira misije EU za opazovanje volitev, da bi jih razširili tudi na volitve v državah kandidatkah in sosednjih državah;

Človeški viri, enakost in dobro počutje zaposlenih

35. ugotavlja, da je konec leta 2023 stopnja zasedenosti delovnih mest v kadrovskem načrtu znašala 96,7 %; ugotavlja, da je ESZD zaposlovala 2 812 uslužbencev, in sicer 1 245 uradnikov, 450 začasnih uslužbencev, 603 pogodbene uslužbence in 514 napotenih nacionalnih strokovnjakov; ugotavlja, da je bilo od med uradniki in začasnimi uslužbenci, zaposlenimi bodisi na sedežu ESZD bodisi v delegacijah, 62,5 % upravnih uslužbencev, 32,8 % asistentov, 4,8 % pa tajnikov;

36. ugotavlja, da je bilo konec leta 2023 v ESZD neposredno ali prek zunanjih izvajalcev zaposlenih 5 252 uslužbencev, od katerih jih je 46,2 % delalo na sedežu ESZD in 53,8 % v delegacijah; ugotavlja, da je bilo med vsemi zaposlenimi v ESZD 46,5 % nestatutarnih uslužbencev ali zunanjih izvajalcev; ugotavlja, da največ zunanjih sodelavcev, ki so zaposleni pri katerem od zunanjih izvajalcev, a delajo v prostorih ESZD, opravlja storitve na področju informacijske tehnologije, varovanja ter zdravstvene oskrbe;

37. ugotavlja, da je ESZD v letu 2023 od proračunskega organa prejela 36 ekvivalentov polnega delovnega časa, vključno z 31 pogodbenimi uslužbenci in petimi napotenimi nacionalnimi strokovnjaki, za katere si deli stroške; ugotavlja, da so bila dodatni viri dodeljeni funkcijam kriznega upravljanja, izvajanju strateškega kompasa in drugim prednostnim nalogam ESZD; ugotavlja, da je ESZD konec leta 2023 prejela dodatnih 20 napotenih nacionalnih strokovnjakov, ki so sodelovali pri strukturi vojaških zmogljivosti za načrtovanje in izvajanje operacij in za katere ni nosila stroškov;

38. ugotavlja, da je bilo konec leta 2023 v ESZD 52,7 % moških in 47,3 % žensk, kar kaže na rahlo večjo zastopanost žensk v primerjavi z letom 2022, ko jih je bilo 46,8 %; pozdravlja skromen napredek pri uravnoteženi zastopanosti spolov na višjih vodstvenih položajih, kjer se je zastopanost žensk povečala s 6,3 % v letu 2022 na 7,6 % v letu 2023, in na srednjih vodstvenih položajih, kjer se je povečala s 30,1 % v letu 2022 na 30,4 % v letu 2023; poziva ESZD, naj naredi več za boljšo in prepoznavnejšo uravnoteženo zastopanost spolov na vseh ravneh organizacije;

39. pozdravlja, da sta podpredsednica/visoka predstavnica in Komisija konec leta 2023 objavili vmesno poročilo o izvajanju akcijskega načrta EU za enakost spolov (GAP III), pa tudi odločitev o podaljšanju časovnega načrta do leta 2027 zaradi uskladitve z večletnim finančnim okvirom; priznava pomen načrta GAP III za spodbujanje enakosti spolov kot strateške prednostne naloge v zunanjem

delovanju Unije in krepitev njene vloge na tem področju; pozdravlja, da je ekipa ambasadorke za enakost spolov in raznolikost konec leta 2023 organizirala prvo usposabljanje za višje vodstvene delavce o upoštevanju vidika spola pri vodenju;

40. pozdravlja prvo poročilo ESZD o tujem manipuliranju z informacijami in vmešavanju proti posameznikom LGBTIQA+, ki naj bi pojasnilo taktiko teh dejavnosti in spodbudilo sodelovanje, tudi z agencijo ENISA, za zaščito skupnosti LGBTIQA+; izraža zaskrbljenost zaradi stanja pravic oseb LGBTIQ+ po svetu in naraščajočega nasprotovanja enakosti spolov, pravicam žensk ter spolnemu in reproduktivnemu zdravju in pravicam v državah v razvoju; poziva Komisijo in ESZD, naj obravnavata to nazadovanje in prednostno namenita ciljno pomoč organizacijam civilne družbe, ki se zavzemajo za te pravice;

41. ugotavlja, da je podpredsednica/visoka predstavnica v sklepu julija 2023 pojasnil, da je zaposlitev začasnih in pogodbenih uslužbencev v ESZD trajala največ osem let v referenčnem obdobju 13 let, v izjemnih okoliščinah in v interesu službe pa deset let v referenčnem obdobju 15 let, in da je med zaporednimi zaposlitvami začasnih uslužbencev, napotenih iz nacionalnih diplomatskih služb držav članic, preteklo najmanj dve leti od prenehanja njihove zadnje pogodbe;

42. ugotavlja, da je bilo konec leta 2023 od 1 695 uradnikov in začasnih uslužbencev 863 (51 %) moških in 832 (49 %) žensk, torej nekoliko več kot leta 2022; ugotavlja, da je bilo med pogodbenimi uslužbenci 57,4 % žensk, kar je nekoliko več kot leta 2022; obžaluje pa, da so ženske zlasti premalo zastopane na višjih položajih tako na sedežu kot v delegacijah, medtem ko so prekomerno zastopane predvsem v kategoriji AST; poziva ESZD, naj za zaposlene na srednjih in višjih vodstvenih položajih objavi razčlenitev po spolu in državljanstvu; poziva jo tudi, naj ta problem reši, hkrati pa spoštuje kompetence in dosežke kandidatov; pozdravlja, da je bilo pri rotaciji leta 2023 na voljo 42 vodstvenih položajev v delegacijah, zaradi česar se je število veleposlanic povečalo za 12 %, medtem ko jih je bilo istega leta 35,50 % (povečanje z 31,70 %), kar je kljub vsemu še vedno premajhna zastopanost;

43. ugotavlja, da so sicer v ESZD zastopane vse države članice, vendar še vedno obstaja veliko neravnovesje, saj je Belgija najbolj čezmerno zastopana država članica, ker iz nje prihaja 12,1 % vseh uslužbencev ESZD; poudarja, da je obstaja tudi veliko geografsko neravnovesje med zahodnimi in vzhodnimi državami članicami; ugotavlja še, da je med vodstvenimi delavci najbolj čezmerno zastopana država članica Italija, saj 15 % vseh vodstvenih položajev zasedajo Italijani; ugotavlja, da tri države članice še zmeraj nimajo nobenega od 141 veleposlanikov Unije (Madžarska, Luksemburg in Malta), medtem ko so države članice z večino veleposlanikov Francija z 22, Španija in Italija s 16, Nemčija z 12 in Belgija z 10, kar pomeni, da iz

teh petih držav prihaja 54 % vseh veleposlanikov; ponovno odločno poziva ESZD, naj še naprej skrbi za dobro geografsko uravnoteženost v svoji organizaciji na vseh ravneh; ponovno izraža zaskrbljenost tudi glede uravnotežene zastopanosti spolov; ugotavlja, da so ženske premalo zastopane zlasti na višjih položajih, v kategoriji AST pa so prekomerno zastopane; poziva ESZD, naj za zaposlene na srednjih in višjih vodstvenih položajih objavi razčlenitev po spolu in državljanstvu; poziva jo tudi, naj ta problem reši, hkrati pa spoštuje kompetence in dosežke kandidatov;

44. ugotavlja, da je v letu 2023 prišlo do velike rotacije na 52 vodstvenih položajih v delegacijah; pozdravlja, da si ESZD prizadeva ozaveščati države o tem, da je treba k objavljenim delovnim mestom pritegniti širok nabor kandidatov in predlagati kvalificirane kandidate za mesta veleposlanikov Unije;

45. z zadovoljstvom ugotavlja, da je ESZD leta 2023 sprejela agendo za raznolikost in vključevanje za obdobje 2023–2025 ter podroben akcijski načrt za spodbujanje varnega in spoštljivega delovnega okolja ter pristopa ničelne tolerance do nadlegovanja; ugotavlja, da je bilo o obeh dokumentih opravljeno posvetovanje s predstavniki zaposlenih, združenji uslužbencev in skupnim odborom za enake možnosti, ki je bil preimenovan v skupni odbor za raznolikost in vključevanje; ugotavlja, da akcijski načrt vsebuje preventivne ukrepe proti nadlegovanju, kot sta obvezen elektronski tečaj za vse zaposlene o prepoznavanju in ukrepanju proti nadlegovanju na delovnem mestu ter obvezno usposabljanje vodstva o tem, kako ustvariti delovno okolje brez nadlegovanja; poziva ESZD, naj še naprej redno usposablja vodstveno in preostalo osebje o raznolikosti, pravičnosti, vključenosti in pripadnosti;

46. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je ESZD v letu 2023 prejela tri prošnje za pomoč v zvezi z obtožbami o psihičnem nadlegovanju, v katere sta bila vpletena dva uradnika, kar je privedlo do dveh upravnih preiskav, od katerih ena še poteka, druga pa je bila zaključena z disciplinsko sankcijo; ugotavlja, da je služba ESZD za mediacijo v okviru neformalnega postopka obravnavala 28 primerov obtožb o psihičnem nadlegovanju in 10 primerov spolnega nadlegovanja, zaupni svetovalci pa so v letu 2023 obravnavali 21 primerov obtožb o psihičnem nadlegovanju in šest primerov spolnega nadlegovanja; ugotavlja, da je ESZD leta 2023 pripravila sklep o boju proti nadlegovanju lokalnih uslužbencev v delegacijah, ki je bil sprejet junija 2024; je seznanjen s prizadevanji ESZD, da bi izboljšala svojo politiko proti nadlegovanju, med drugim uvedla obvezno e-učenje za ozaveščanje in ustanovila projektno skupino Istanbulske konvencije, katere cilj bo opredeliti ukrepe za varnejše delovno okolje za vse; kljub vsemu izraža resno zaskrbljenost, ker število primerov nadlegovanja vztrajno ostaja veliko; poziva ESZD, naj poskrbi za odločnejše preprečevanje, podporo žrtvam in stroge disciplinske ukrepe, da bi zagotovila ničelno toleranco do nadlegovanja in varno

delovno okolje;

47. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 sprejela več ukrepov za telesno in duševno dobro počutje uslužbencev, vključno s sistematskim zdravstvenim pregledom za vse zaposlene, preden se jih napoti v delegacijo, psihološko podporo in ukrepi ozaveščanja; ugotavlja, da sta bila oktobra 2023 sprejeta dva sklepa o delovnem času in prožni ureditvi dela, na podlagi katerih je gibljiv delovni čas postal privzeta ureditev na sedežu ESZD in v delegacijah za vse uslužbence, razen za vodstvene delavce; ugotavlja tudi, da sklepi dovoljujejo delo na daljavo največ dva dneva na teden na sedežu ESZD, en dan na teden v delegacijah in 10 dni na leto zunaj kraja zaposlitve za vse; ugotavlja, da je izredno delo na daljavo za daljše obdobje še vedno mogoče v primeru izrednih razmer ter iz zdravstvenih ali drugih nujnih razlogov;

48. je zaskrbljen, ker se je število zaposlenih v ESZD na dolgotrajnem bolniškem dopustu, daljšem od 50 dni, povečalo s 111 v letu 2022 na 171 v letu 2023, kar je 54 % več; ugotavlja, da je zdravstvena služba začela izvajati več ukrepov za preprečevanje izgorelosti, pri čemer je na primer decembra 2023 zaposlila psihiatra in začela bolj sistematično spremljati bolniški dopust, za uslužbence in vodstvene delavce sta na voljo psihološka podpora in usmerjanje, prav tako pa je izvedla ozaveščanje in vzpostavila mrežo sodelavcev za prvo pomoč na področju duševnega zdravja; poudarja, da morajo vodstveni delavci pravično dodeljevati naloge ter upoštevati smernice in prožno ureditev dela; poziva ESZD, naj ravna proaktivno in skuša preprečiti dolgotrajne bolezni in izgorelost ter z učinkovito podporo skrbi za duševno dobro počutje svojih zaposlenih;

49. ugotavlja, da se je zaradi proračunskih omejitev število zaposlenih praktikantov zmanjšalo; poziva ESZD, naj zagotovi informacije o delovnih pogojih in plačilu praktikantov na sedežu in v delegacijah;

Etični okvir in preglednost

50. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 izpopolnila etični okvir z izdajo novih navodil za prepoved ali omejitev misij, kadar se stroški delno ali v celoti povrnejo iz tujih virov, prav tako pa je vsem uslužbencem poslala obvestilo o etiki, da bi preprečila tveganje nasprotja interesov; ugotavlja, da se je osredotočila tudi na organizacijo posebnih tečajev o etiki, nasprotju interesov, notranji kontroli in boju proti goljufijam, ki so namenjeni različnim ciljnim skupinam na njenem sedežu in v delegacijah ter prilagojeni zanje; ugotavlja tudi, da se je novim uslužbencem še naprej izročalo 16 načel poklicnega ravnanja, ki so bila sprejeta leta 2022 in se jih na široko promovira, zlasti na tečajih o etiki in integriteti ter o politiki proti nadlegovanju; poziva ESZD, naj Parlament obvešča o nadaljnjem razvoju svojega etičnega okvira; poziva jo tudi, naj redno organizira obvezno usposabljanje o etiki, vključno z etično uporabo umetne inteligence,

in o odgovornosti;

51. pozdravlja, da je ESZD oktobra 2023 sprejela novo strategijo za boj proti goljufijam, ki se uporablja za vse uslužbence na sedežu in v delegacijah ter je rezultat temeljitega pregleda tveganj, povezanih z goljufijami, urad OLAF pa jo je uradno potrdil; pozdravlja, da je ESZD veliko truda vložila v usposabljanje in usmerjanje osebja, zlasti prek decembra 2022 ustanovljene celice za boj proti goljufijam; ugotavlja, da so uslužbenci ESZD, napoteni v delegacije Unije, dejavno sodelovali pri vrsti delavnic in seminarjev o ozaveščanju in preprečevanju goljufij, da so se uslužbenci, ki so bili na novo dodeljeni določeni delegaciji Unije, pred nastopom službe sistematično usposabljali o teh vprašanjih in da je bila intranetna stran o boju proti goljufijam dodatno prenovljena, da bi olajšali poročanje o morebitnih goljufijah in ponudili širši nabor možnosti za usposabljanje na področju boja proti goljufijam; poziva ESZD, naj za vse uslužbence redno organizira obvezno ozaveščanje o goljufijah in usposabljanje o njihovem preprečevanju;

52. ugotavlja, da ESZD v letu 2023 ni prejela nobene prijave nepravilnosti; z zadovoljstvom ugotavlja, da je istega leta začela oblikovati namensko politiko za zaščito žvižgačev v skladu z novo strategijo za boj proti goljufijam; poziva jo, naj Parlament obvešča o sprejetju te strategije, načrtovanem za leto 2025, in njenem izvajanju v celotni službi;

53. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 prejela pet izjav o nasprotju interesov, ki so bile obravnavane v skladu z veljavnimi pravili; ugotavlja, da je odredbodajalec na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil v primeru, povezanem s članom ocenjevalnega odbora v postopku javnega naročanja, sklenil, da obstaja morebitno nasprotje interesov, in uslužbenca razrešil dolžnosti člana ocenjevalnega odbora;

54. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je urad OLAF v letu 2023 začel osem preiskav, ki še potekajo in se nanašajo na morebitne kršitve pri postopkih javnega naročanja in izvajanju pogodb, sporazumih o nepovratnih sredstvih ali morebitne nepravilnosti v zvezi s človeškimi viri; ugotavlja, da so se odprti primeri v letu 2023 nanašali na uradnike, začasne uslužbence in lokalne uslužbence na sedežu ESZD in v delegacijah; poziva, naj se Parlamentu pošiljajo informacije o nadaljnjem ukrepanju pri teh preiskavah; ugotavlja, da je bilo zaključenih osem starejših primerov, v katere so bili vpleteni nekdanji in sedanji uslužbenci, v petih primerih pa so bila podana priporočila za nadaljnje ukrepanje; ugotavlja, da je ESZD prek svoje celice za boj proti goljufijam v rednih stikih z uradom OLAF in zagotavlja pravočasno nadaljnje ukrepanje na podlagi njegovih priporočil; poziva jo, naj Parlament obvešča o nadaljnjem ukrepanju na podlagi priporočil Računskega sodišča;

55. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 obravnavala 10 zahtev varuhinje človekovih pravic, od katerih se jih je 9 nanašalo na upravne postopke, ena pa na dostop do dokumentov; ugotavlja, da varuhinja človekovih pravic ni odkrila primerov nepravilnosti ali delnih nepravilnosti in ESZD ni izdala nobenega priporočila;

56. je seznanjen z dejavnostmi ozaveščanja o zunanjih dejavnostih; opozarja na zahtevo Parlamenta, da je treba sprejeti samostojne izvedbene določbe o zunanjih dejavnostih in nalogah, da bi zaščitili podobo in ugled Unije, zlasti v primeru vodij delegacij;

57. ugotavlja, da podpredsednice/visoke predstavnice kot podpredsednico Komisije zavezujejo pravila registra za preglednost; poudarja, da ESZD sicer ni institucija v smislu člena 13 Pogodbe o Evropski uniji in nima neposredne vloge v zakonodaji Unije, vendar ima pomembno vlogo, povezano z zakonodajo Unije, kar zadeva odločitve o sankcijah in pogajanja o mednarodnih trgovinskih sporazumih, ki imajo znaten regulativni učinek; ugotavlja, da je zelo pomembno, da ESZD sprejme ukrepe za preglednost, o njih obvesti upravni odbor registra za preglednost in se registru tudi pridruži; poziva ESZD, naj objavi vsa srečanja z vsemi vrstami lobističnih organizacij, tudi vodij delegacij Unije, da bi izboljšala preglednost; poziva jo, naj Parlament obvešča o vseh novih pobudah za izboljšanje preglednosti; ponovno poudarja, da je treba še izboljšati demokratični nadzor Unije ter spoštovanje visokih standardov odgovornosti in preglednosti pri sodelovanju z organizacijami civilne družbe; poziva delegacije Unije, naj zagotovijo, da se bodo sredstva Unije, dodeljena organizacijam civilne družbe in socialnim partnerjem v tretjih državah, uporabljala v skladu z vrednotami, politikami in finančnimi pravili Unije;

58. poziva ESZD, naj se pridruži registru EU za preglednost, da bi uskladila svojo prakso s Parlamentom in Komisijo ter v celoti razkrila dejavnosti lobiranja in finančnih interesov, povezanih z obrambnimi in diplomatskimi zadevami;

Digitalizacija, kibernetska varnost in varstvo podatkov

59. ugotavlja, da so se odhodki za projekte IT, opremo in kibernetsko varnost povečali z 19,7 milijona EUR v letu 2022 na 29,9 milijona EUR v letu 2023, kar je 52 % več; ugotavlja, da je ESZD leta 2023 začela pomembne projekte digitalizacije, kot je platforma za sodelovanje HIVE za vse uporabnike na sedežu in v delegacijah, ter na svojem sedežu uvedla korporativni komunikacijski in informacijski sistem (EC3IS), ki ga namerava postopoma uvesti tudi v občutljivih delegacijah in ga povezati z ustreznimi sistemi v Komisiji in Svetu;

60. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 začela gostiti in nadzorovati okolje umetne inteligence, postopoma pa želi vzpostaviti celovit model

upravljanja umetne inteligence; ugotavlja, da je bila s tem tehničnim korakom določena podlaga za sprejetje smernic o uporabi generativne umetne inteligence in strategije za umetno inteligenco v letu 2024, pa tudi za izvedbo potrditev konceptov; poziva, naj se Parlamentu pošiljajo informacije o pripravi strategije za umetno inteligenco;

61. ugotavlja, da je ESZD v okviru izvajanja strateškega kompasa za varnost in obrambo, sprejetega leta 2022, sodelovala pri sprejetju pomembnih političnih dokumentov in orodij, med drugim v zvezi s kibernetsko obrambo, kibernetsko diplomacijo, hibridnimi grožnjami, tujim vmešavanjem in manipuliranjem z informacijami; ugotavlja, da je interno še naprej izboljševala zmogljivosti za kibernetsko varnost ter v ta namen zaposlila specializirano osebje in zagotavljala dejavnosti kibernetske ozaveščenosti različnim ciljnim skupinam, vključno s skupino za upravljanje varnosti, člani delegacij, novinci in vodstvenimi delavci; poziva ESZD, naj redno organizira obvezno usposabljanje o kibernetski varnosti za vse uslužbence; poziva tudi k povečanju podpore Unije za Moldavijo v boju proti dezinformacijam, hibridnim grožnjam in kibernetskim napadom; poziva delegacijo Unije v Moldaviji, naj naredi več za spodbujanje bolj proaktivne in učinkovite komunikacijske strategije v zvezi z evropsko perspektivo, vključno z ozaveščanjem v ruskem jeziku;

62. pozdravlja ustanovitev partnerske misije EU v Moldaviji (EUPM Moldova); poudarja bistveno vlogo misije EUPM Moldova ter poziva EU in njene države članice, naj podaljšajo mandat misije po maju 2025, hkrati pa ji namenijo več sredstev, da bi se povečala njena učinkovitost;

63. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da je ESZD leta 2023 v sistemu za spremljanje varnostnih incidentov in dogodkov (SIEM) zabeležila več kot 29 623 kibernetskih opozoril, pri čemer je bilo 92 incidentov potrjenih kot kibernetski napadi; ugotavlja, da so štirje kibernetski napadi vplivali na operacije ESZD, le eden pa je imel znatne posledice; opozarja, da je ESZD zelo verjetno cilj dobro financiranih akterjev, med drugim tistih, ki jih sponzorirajo tuje države, ki poskušajo razbiti institucije Unije; ugotavlja, da je center ESZD za varnostne operacije (SOC) ključni akter pri spremljanju groženj v realnem času in prepoznavanju šibkih točk sistema; poziva ESZD, naj še naprej upošteva potrebo uporabnikov po kibernetski disciplini in kibernetski ozaveščenosti, saj gre za ključna elementa okvira za kibernetsko varnost; poudarja, kako pomembno je, da ESZD še naprej daje prednost kibernetski varnosti in blažitvi hibridnih groženj, hkrati pa tesno sodeluje z drugimi institucijami Unije in državami članicami pri prepoznavanju teh groženj in boju proti njim;

64. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 na podlagi preiskave Evropskega nadzornika za varstvo podatkov sprejela nadaljnje ukrepe, potem ko je uslužbenec podal zahtevo v zvezi z objavo svojih osebnih podatkov

v spletnem imeniku EU; ugotavlja, da je bila v letu 2023 obravnavana in v letu 2024 zaključena zadeva, ki je bila nerešena vse od leta 2018, in da je bil izid za ESZD pozitiven; je seznanjen z dejavnostmi ozaveščanja in smernicami, ki jih je ESZD izdala, da bi v svoji mreži vzpostavila enake konkurenčne pogoje na področju varstva podatkov, pri čemer velja omeniti zlasti skupni vodnik o uporabi orodij umetne inteligence tretjih podjetij z dvojnega vidika varstva podatkov in kibernetske varnosti;

65. ugotavlja, da je bil boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju tudi v letu 2023 prednostna naloga ESZD; pozdravlja, da je Evropski svet decembra 2023 podprl nabor orodij za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju, in sicer na podlagi stebrov spremljanja razmer, krepitve odpornosti, motenj in diplomatskih odzivov; ugotavlja, da je ESZD leta 2023 okrepila svoje analitične zmogljivosti za zbiranje dokazov za tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje ter pripravo odzivov na vse večje število incidentov in groženj, zlasti pred evropskimi volitvami leta 2024; ugotavlja, da je začela izvajati tudi nove odmevne projekte za ozaveščanje in boj proti ruskim dezinformacijam, kot je pobuda EUvsDisinfo, ki je leta 2023 dosegla približno 20,3 milijona ljudi, pa tudi za vzpostavitev trajnostnih partnerstev za boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju na svetovni ravni; poziva ESZD, naj skupaj s Komisijo nameni ustrezna sredstva za učinkovit boj proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju; podpira obljubljeno vzpostavitev evropskega ščita za demokracijo za odkrivanje zavajajočih spletnih vsebin, njihovo sledenje in brisanje, s čimer se bo okrepila sposobnost Unije, da se zoperstavi tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju, in povečala njena podpora za zaščito demokracij v tretjih državah, zlasti v njenem sosedstvu; poziva ESZD in delegacije EU v tretjih državah, naj dodatno okrepijo svoje zmogljivosti za boj proti dezinformacijam in propagandi, ki so povezane s skupno zunanjo in varnostno politiko Unije; poziva ESZD, naj si bolj prizadeva za opolnomočenje državljanov iz vse Unije v boju proti tujemu manipuliranju z informacijami in vmešavanju;

Stavbe in varnost

66. ugotavlja, da so se v letu 2023 sredstva v proračunski vrstici 3 0 0 3 za stavbe in z njimi povezane stroške povečala za 19 milijonov EUR, vendar so bila pomembna vzdrževalna dela kljub temu odložena; je zelo zaskrbljen, ker kopičenje potreb po vzdrževanju in varnosti postavlja ESZD pred velik izziv v zvezi z varnim in učinkovitim delovanjem mreže delegacij in opravljanjem dolžnosti skrbnega ravnanja z osebjem delegacij; poziva ESZD, naj pripravi večletne načrte izrednih ukrepov za vzdrževanje in varnost stavb;

67. ugotavlja, da ESZD zaseda in upravlja nepremičnine s površino približno 87 618 m^2 na sedežu in 379 300 m^2 po svetu, pri čemer

uporablja 174 pisarniških stavb in 152 stanovanj za veleposlanike; ugotavlja, da je ESZD leta 2023 proračunskemu organu predstavila delovni dokument, v katerem je opisala svojo nakupno politiko in navedla, da ima v lasti 22 % pisarniških stavb in 20 % stanovanj za veleposlanike, s čimer je dosegla najboljše razmerje med kakovostjo in ceno;

68. ugotavlja, da je cilj politike nakupa nepremičnin za delegacije Unije iz aprila 2023 in delovnega dokumenta o nepremičninski politiki ESZD za leto 2024 doseči najugodnejšo dolgoročno rešitev za proračun Unije; poudarja, da v nobenem od teh dokumentov ni predlogov, kako zmanjšati število delegacij ali vzpostaviti regionalna središča; poziva ESZD, naj Parlament obvešča o vseh prihodnjih novostih v zvezi s tem;

69. poziva ESZD, naj ohrani svojo pomembno mrežo delegacij po vsem svetu z zadostnim osebjem, da bi lažje vzpostavljala stike s tretjimi državami;

70. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da bi proračunske omejitve lahko privedle do množičnega zapiranja veleposlaništev EU in odložitve namestitev varnostnih sistemov v številnih delegacijah Unije, kar bi oviralo zmožnost ESZD, da opravlja svoje naloge in brani vrednote Unije ter ustrezno izpolnjuje dolžnost skrbnega ravnanja za vse osebje v delegacijah; poziva države članice, naj ESZD in Komisiji namenijo dovolj finančnih sredstev, da bo Unija ohranila nespremenjeno mrežo delegacij in tako pokazala svojo angažiranost na svetovni ravni;

71. ugotavlja, da ESZD od leta 2020 razvija politiko upravljanja pisarn v smeri sodelovalnih in prožnih pisarniških konceptov na sedežu in v delegacijah; ugotavlja, da je začela prenavljati stavbni kompleks Schuman, začenši s šestim in sedmim nadstropjem, da bi povečala učinkovitost uporabe pisarniških prostorov; ugotavlja tudi, da je bil center ESZD za krizno odzivanje v stavbi Schuman dokončan leta 2023; ugotavlja, da se je v novih prostorih šestih delegacij izvajal koncept sodelovalnega prostora;

72. pozdravlja prizadevanja ESZD, da bi zagotovila dostopnost svoje stavbe invalidom in osebam z omejeno mobilnostjo; ugotavlja, da stavba Belmont v Bruslju že izpolnjuje pravne zahteve za stavbe brez ovir in da se pri prenovi stavbnega kompleksa NEO upoštevajo tudi potrebe invalidnih uporabnikov in uporabnikov z omejeno mobilnostjo; pozdravlja dejstvo, da je v izbirnih postopkih ESZD za izbor novih pisarniških stavb za delegacije kot ključno merilo predvidena gradnja brez ovir;

Okolje in trajnostnost

73. pozdravlja, da je ESZD v letu 2023 še naprej izvajala sistem za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS/EMS), pri čemer je ustanovila

usmerjevalni odbor za okolje ter sprejela okoljsko politiko in ustrezno komunikacijsko strategijo, v kateri je poudarila zavezanost ESZD okoljski trajnostnosti pri upravljanju nepremičnin; ugotavlja, da je usmerjevalni odbor EMAS v letu 2023 pripravljal nove cilje, da bi dodatno zmanjšal ogljični odtis do leta 2030; ugotavlja, da odobreni ukrepi predvidevajo tudi zmanjšanje uporabe zemeljskega plina za 35 %, prepolovitev porabe papirja in vode ter proizvodnje odpadkov, povečanje deleža letov na kratke do srednje razdalje v ekonomskem razredu za službena potovanja in boljšo uporabo zelenih javnih naročil;

74. pozdravlja, da je ESZD v nove sporazume o souporabi prostorov začela uvajati klavzule o trajnosti, vključno z obveznimi ukrepi in prostovoljnimi praksami; ugotavlja, da je v zvezi z že veljavnimi sporazumi o souporabi prostorov namesto vključitve izrecnih klavzul o okoljski trajnosti kot splošno načelo navedeno, da vsi partnerji v souporabi spoštujejo postopke in prakse, ki se uporabljajo v lokalnih pisarniških prostorih Unije;

75. ugotavlja, da si je ESZD v letu 2023 še naprej prizadevala za izvajanje politike za okolju prijaznejši prevoz na delo in bolj trajnostna potovanja za uslužbence, na podlagi česar je v letu 2024 sprejela pomembne ukrepe, kot sta zvišanje stopnje povračila za mesečne vozovnice za javni prevoz na 90 % za vse uslužbence, ki se odpovejo uporabi parkirišč, in cilj, da bi moralo biti vsaj 60 % kilometrov, prepotovanih z letalom med službenimi potovanji, v ekonomskem razredu;

76. poudarja pomen odločnega političnega udejstvovanja, bilateralnega vzvoda ter javne in kulturne diplomacije za spodbujanje vrednot Unije in boj proti dezinformacijam; poudarja, da je za reševanje trenutnih izzivov in usklajevanje zunanje politike Unije potrebna trdna in odporna služba za zunanje zadeve z jasnim političnim vodstvom; poziva delegacije Unije, naj povečajo podporo resničnim demokratičnim akterjem in civilni družbi na Zahodnem Balkanu, odločno in javno obsodijo ukrepe neliberalnih in nedemokratičnih akterjev, ki spodkopavajo interese Unije, in poskrbijo, da se bodo sredstva instrumenta za predpristopno pomoč (IPA III) uporabljala v skladu s cilji Unije; poziva delegacije Unije v regiji, naj uporabijo bolj verodostojen pristop, ki bi temeljil na dosežkih in københavnskih merilih, predvsem pravni državi, demokraciji ter varstvu človekovih pravic, zlasti glede na omejen napredek, ki so ga dosegle nekatere države na Zahodnem Balkanu;

77. pozdravlja odlično sodelovanje ESZD z organi, kot so OLAF, Evropsko javno tožilstvo, Računsko sodišče in Evropski nadzornik za varstvo podatkov, ki se odraža v rednih srečanjih in izmenjavi informacij; je seznanjen s sklenitvijo namenskih delovnih dogovorov junija 2024; kljub temu poziva ESZD, naj institucionalizira strukturirano sodelovanje s temi organi in zagotovi sistematične

mehanizme za odkrivanje goljufij pri financiranju zunanjega delovanja Unije, zlasti na konfliktnih območjih z visokim tveganjem in v nestabilnih državah;

Medinstitucionalno sodelovanje

78. ugotavlja, da so Parlament, Svet in ESZD v letu 2023 nadaljevali tehnične razprave o nadomestitvi institucionalnega sporazuma med Parlamentom in Svetom iz leta 2002 na področju skupne zunanje in varnostne politike; obžaluje, da je bil leta 2023 organiziran en sam tehnični sestanek, po katerem Svetu ni uspelo doseči dogovora o predlaganih kompromisnih rešitvah;

79. ugotavlja, da je ESZD leta 2023 začela pogajalski proces za delovni dogovor z Evropskim javnim tožilstvom, ki je bil podpisan leta 2024; ugotavlja, da delovni dogovor upošteva posebne okoliščine, v katerih deluje ESZD, pri čemer je poudarek na varstvu in zaupnosti informacij ter zaščiti imunitete osebja;

80. ugotavlja, da je ESZD v proračunu za leto 2023 namenila 990,5 milijona EUR pilotnemu projektu za ustanovitev Evropske diplomatske akademije, v okviru katere se 50 nižjih diplomatov iz držav članic in institucij Unije usposobi za zunanjo in varnostno politiko Unije, da bi vzpostavili resnično evropsko diplomatsko enoto za spodbujanje zunanje politike in zunanjega interesa Unije; spodbuja to pobudo kot korak k povezanemu in dobro usposobljenemu evropskemu diplomatskemu zboru, ki lahko učinkovito zastopa in brani vrednote in interese Unije na svetovnem prizorišču; poudarja, da je treba izboljšati prepoznavnost Evropske diplomatske akademije v vseh državah članicah ter povečati njeno vlogo in zmogljivosti;

81. pozdravlja, da je ESZD v letu 2023 poglobila sodelovanje z evropsko varuhinjo človekovih pravic, da bi izboljšala ozaveščenost svojih uslužbencev o načelih dobrega upravljanja; ugotavlja, da nova raven sodelovanja vključuje povabilo uradu evropske varuhinje človekovih pravic, naj predstavi svoje delo na seminarjih ESZD, ki se organizirajo pred napotitvijo, in na letnih seminarjih za uslužbence ESZD;

Komuniciranje

82. ugotavlja, da ima ESZD dodeljena proračunska sredstva v višini 22,2 milijona EUR, ki so porazdeljena po različnih proračunskih vrsticah za publikacije, prireditve, strateško komuniciranje, dejavnosti ozaveščanja in medije; je zadovoljen, da je med prednostnimi nalogami ESZD še vedno zavzemanje za demokracijo in pravno državo, tudi z osredotočanjem na tuje manipuliranje z informacijami in vmešavanje prek okrepljenih politik in instrumentov;

83. opozarja na porast kršitev svobode veroizpovedi po vsem svetu; poziva ESZD, naj glede na to ustrezno opremi svoje osebje v državah, kjer ni verske svobode ali kjer je ta pod pritiskom (vključno z usposabljanjem), da bi sprožila razprave o tej temi z ustreznimi organi na vseh ravneh v državah, kjer je verska svoboda kršena; poziva jo, naj to postane osrednji fokus njenega zunanjega delovanja;

84. ugotavlja, da ESZD v sklopu komunikacijskih dejavnosti prek javnih prireditev, dnevov odprtih vrat in sprejemov za skupine obiskovalcev ozavešča splošno javnost; ugotavlja, da je leta 2023 po različnih kanalih začela več tematskih komunikacijskih kampanj o podpori Ukrajini, posledicah ruske vojaške agresije proti Ukrajini in spoštovanju vrednot Unije; pozdravlja, da je Ukrajina ostala glavna prednostna naloga ESZD; ugotavlja, da je ESZD leta 2023 utrdila navzočnost v družbenih medijih in povečala število svojih sledilcev za 41,5 % na LinkedInu, za 13,8 % na Instagramu, za 5,4 % na Twitterju in za 4,7 % na Facebooku; poziva jo, naj izboljša obveščanje državljanov tretjih držav o politikah Unije in si bolj prizadeva za usklajevanje, da bi povečala prepoznavnost projektov, ki jih financira Unija, zlasti v državah kandidatkah, in se tako zoperstavila poskusom zlonamernih akterjev, ki želijo spodkopati trud Unije;

85. pozdravlja, da je ESZD sodelovala v institucionalni komunikacijski kampanji Parlamenta za evropske volitve leta 2024, pri čemer velja omeniti predvsem informacijsko kampanjo, s katero je bilo med 25 in 30 milijonov evropskih državljanov, ki živijo v tretjih državah, seznanjenih z možnimi načini glasovanja na evropskih volitvah, zlasti prek mreže delegacij; ugotavlja, da je bilo v sklopu te kampanje s 26 videokampanjami in več kot 2 000 objavami v družbenih medijih doseženih 11 milijonov prejemnikov;

86. poudarja prispevek ESZD k splošnim prizadevanjem Unije, da odločno podpre Ukrajino s pobudami, kot je kampanja #StandWithUkraine, in ciljno usmerjenimi komunikacijskimi projekti, kot so Faces of Ukraine, Art vs War in Share Your Light;

87. še naprej poziva delegacije Unije, naj spodbujajo lokalne akterje, organizacije civilne družbe in socialne partnerje v tretjih državah ter sodelujejo z njimi, da bi podprle socialni dialog in dialog o pravni državi, temeljnih pravicah in boju proti korupciji; ugotavlja, da je bilo leta 2023 v okviru tematskega programa za organizacije civilne družbe, na podlagi katerega se partnerstva Unije sklepajo z odgovornimi in preglednimi organizacijami, 50 milijonov EUR dodeljenih sistemu Unije za omogočitveno okolje za civilno družbo, ki spremlja in promovira državljanski prostor v 86 partnerskih državah.